

بسمه تعالی

خبرنامه هفتگی

پایش اخبار تحریم‌ها علیه ایران

شماره (۲۴)

گروه پژوهشی تجارت و سیاست‌های حمایتی

کوهسار خالدي

چهارشنبه ۱۳۹۷/۱/۲۱

فهرست اخبار

صفحه	عنوان خبر
۱	معافیت‌ها از تحریم نفتی ایران تمدید می‌شود.....
۳	پایان معافیت تحریم نفتی نزدیک است/ برنامه ترامپ برای تشدید فشار علیه ایران چیست؟.....
۶	فوری/ خبر بد اروپا در رابطه با تحریم‌های ایران.....

خبر نخست

معافیت‌ها از تحریم نفتی ایران تمدید می‌شود.^۱

تحلیلگران اعتقاد دارند دولت آمریکا برای آرام کردن چین و هندوستان، دو خریدار اصلی نفت ایران و کاهش احتمال بالا رفتن قیمت نفت، معافیت‌های کشورها از تحریم نفتی ایران را تمدید می‌کند.

به گزارش اسپوتنیک به نقل از تسنیم، سه کشور واردکننده نفت ایران که برای خرید از ایران از واشنگتن معافیت گرفته بودند، حالا واردات خود را به صفر رسانده‌اند. یک مقام رسمی آمریکا این خبر را اعلام کرد و افزود بهبود وضعیت بازار جهانی نفت به کاهش صادرات نفت خام ایران کمک می‌کند.

آمریکا پس از بیرون رفتن ترامپ از معاهده برجام که بین ایران و قدرت‌های دنیا بسته شده بود، تحریم‌هایی علیه ایران وضع و این کشور را متهم به حمایت از تروریسم و دست داشتن در درگیری‌های سوریه و یمن کرد.

در حالی که هدف آمریکا، صفر کردن صادرات نفت ایران است، معافیت‌هایی موقت به چین، هندوستان، یونان، ایتالیا، تایوان، ژاپن و کره جنوبی داده تا از قیمت پایین نفت و مختل نشدن بازار جهانی آن مطمئن شود. دولت ترامپ در حال مذاکره با واردکنندگان نفت ایران پیش از پایان مهلت معافیت‌ها در دوم ماه مه (اردیبهشت ماه ۱۳۹۸) است.

برایان هوک (فرستاده مخصوص آمریکا در امور ایران): در نوامبر به هشت کشور معافیت دادیم تا از افزایش قیمت نفت جلوگیری کنیم. امروز اطمینان می‌دهم که سه تا از این کشورها واردات از ایران را صفر کرده‌اند.^۲

برایان هوک: «حالا شرایط بازار بهتر است و می‌توانیم روند صفر کردن صادرات نفت ایران را سرعت دهیم. ما قصد نداریم معافیت یا استثنایی برای تحریم‌های ایران قائل شویم».

برایان هوک: تحریم‌های آمریکا علیه ایران حدود ۱/۵ میلیون بشکه نفت این کشور را از ۲۰۱۸ از بازار خارج کرده است. این کاهش صادرات بیش از ۱۰ میلیارد دلار از درآمدهای نفتی ایران کم کرده است؛ یعنی روزانه حداقل ۳۰ میلیون دلار.

تحلیلگران گروه اوراسیا در ژانویه اعلام کردند که چین، هندوستان، ژاپن، کره جنوبی و ترکیه احتمالاً معافیت‌هایی دریافت می‌کنند که طبق آن صادرات نفت ایران به ۱/۱ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد. ایتالیا، یونان و تایوان از لیست این هشت کشور حذف می‌شوند.

برایان هوک «با پایین رفتن قیمت نفت نسبت به زمان اعلام تحریم‌ها در نوامبر و ثبات تولید جهانی، ما در مسیر خود برای صفر کردن کل خرید نفت ایران قرار داریم. بیش از ۲۶ دوره تحریم علیه ایران، جریان پول نقد این کشور را محدود کرده و توانایی آن را برای فعالیت در منطقه کاهش داده است».

تحلیل و اثرگذاری بر اقتصاد و بخش کشاورزی ایران

الف) تحقق صفر شدن خرید نفت از ایران (به عنوان هدف ایالات متحده) و یا تمدید معافیت خرید نفت ایران برای پنج کشور چین، هندوستان، کره جنوبی و ترکیه (تحلیل گروه اوراسیا)، تابع سطح قیمت حاکم بر بازار نفت در ماه می سال جاری (اردیبهشت ماه ۱۳۹۸) خواهد بود.

^۱ اسپوتنیک (پنجشنبه ۲۰۱۹/۴/۴)

^۲ برایان هوک نام این کشورها را مشخص نکرد.

ب) ایالات متحده در راستای توسعه‌ی صادرات نفت خود (به عنوان بزرگترین تولیدکننده کنونی نفت جهان)، تلاش خود را برای انزوای بیشتر ایران در بازارهای جهانی نفت بیشتر خواهد کرد.

ج) با توجه به شرایط حاکم بر صادرات نفت کشورهای ونزوئلا و لیبی به بازارهای جهانی، ایالات متحده در شرایط فرارو، مجبور است که یکی از دو گزینه زیر را انتخاب نماید: ۱) تشدید فشار بر صادرات نفت ایران و افزایش قیمت جهانی نفت. ۲) عدم تغییر فشار بر صادرات نفت ایران و ممانعت از افزایش قیمت جهانی نفت.

د) عدم تمدید معافیت خرید نفت ایران برای سه کشور ایتالیا، یونان و تایوان توسط ایالات متحده با توجه به عدم واردات نفت ایران توسط این سه کشور در دوره معافیت، صرفاً یک مانور سیاسی برای ترامپ (تحمیل فشار بیشتر بر ایران) خواهد بود.

خبر دوم

پایان معافیت نفتی نزدیک است / برنامه ترامپ برای تشدید فشار علیه ایران چیست؟^۱

با نزدیک شدن پایان دوران معافیت نفتی هشت کشور واردکننده نفت ایران، ترامپ در دوراهی افزایش قیمت حامل‌های انرژی در داخل و تمایلش به تشدید فشارها علیه ایران، باید یکی را انتخاب کند؛ ملاحظات داخلی احتمالاً پیروز این رقابت خواهد بود.

رویداد ۲۴ مهلت معافیت کشورهای واردکننده نفت از ایران به زودی به سر خواهد رسید. سوال اینجاست که برنامه رییس‌جمهور آینده برای تاثیر عظیمی که تحریم‌های نفتی ایران بر بازار خواهد گذاشت چیست.

بلومبرگ: ترامپ با تصمیم حساسی روبه‌روست. او بی‌شک به دنبال اعمال فشار بیشتر به ایران است، اما با این کار بازار نفت را با شوک مواجه کرده و قیمت حامل‌های نفتی بالا خواهد رفت.

بریان هوک (نماینده امور ایران در روزارت خارجه آمریکا) معتقد است که وضعیت بازار نفت امسال، نسبت به سال گذشته برای رسیدن آمریکا به هدفشان یعنی به صفر رساندن صادرات نفت خام ایران بهتر است، اما آمارها چیز دیگری را نشان می‌دهند.

قیمت نفت خام از ژانویه ۲۰۱۹ تاکنون ۵۰ درصد افزایش داشته و به بالای ۶۲/۵ دلار در هر بشکه رسیده است. این قیمت در ۵ ماه اخیر بی‌سابقه بوده است. قیمت بنزین نیز متعاقباً افزایش داشته است. آخرین آمارهای وزارت انرژی آمریکا نشان می‌دهد که قیمت گاز نیز از اواخر فوریه تا امروز ۱۸ درصد افزایش داشته و مشابه سال گذشته در همین دوران شده است.

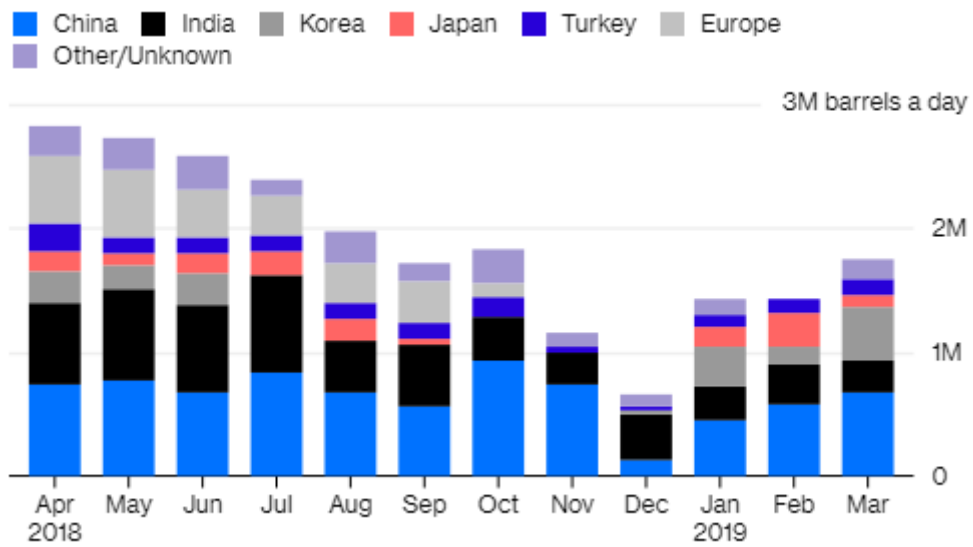
در عین حال در خلیج فارس، صادرات علنی نفت و مشتقات نفتی ایران از ابتدای سال ۲۰۱۹ تاکنون بیشتر شده است. بخشی از این افزایش صادرات، شاید به دلیل افزایش سیگنال‌های تانکرهای نفتی بوده است. چرا که بعد از آغاز تحریم‌ها بسیاری از تانکرهای نفتی ایران برای پنهان کردن تحرکاتشان اقدام به خاموش کردن رادارهایشان کرده بودند. اما داده‌های گمرکی کشورهای واردکننده نفت از ایران نشان می‌دهد که روند واردات آن‌ها صعودی بوده است.

معافیت خرید نفت ایران به هشت کشور از جمله چین، کره جنوبی، ژاپن، ایتالیا، یونان، هندوستان داده شده و برآوردها نشان می‌دهد که ایران روزانه ۱/۷۶ میلیون بشکه نفت در ماه مارس فروخته است. این میزان از ماه فوریه که ۱/۴۲ میلیون بشکه بوده، بیشتر است.

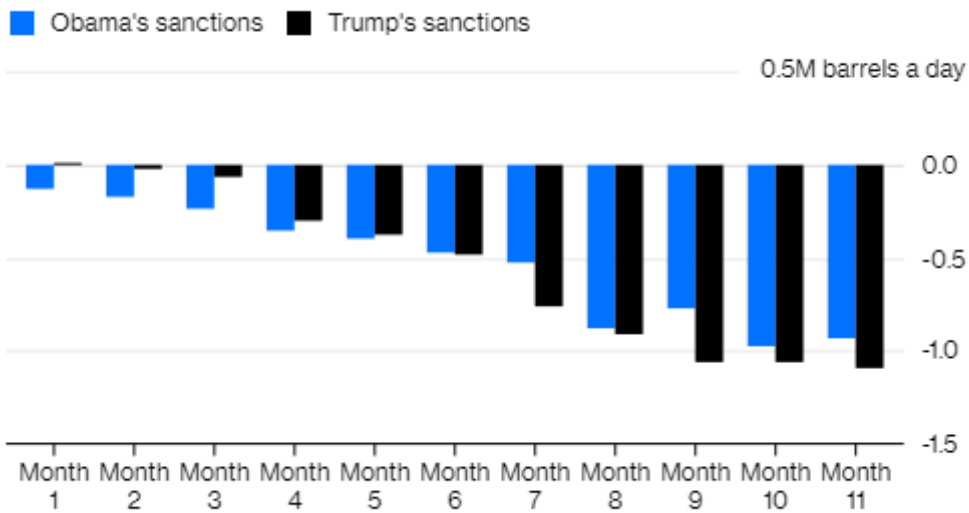
این آمارها با اظهارات هوک در تناقض است. او گفته آمریکا با سرعت به سمت به صفر رساندن فروش نفت ایران حرکت می‌کند. او همچنین مدعی شده سه کشور از این هشت کشور واردات نفتشان را از ایران به صفر رسانده‌اند. در واقع تایوان، ایتالیا و یونان از ابتدا از معافیت نفتی خود استفاده نکردند. پالایشگاه‌های یونانی و ایتالیایی هیچ محموله‌ای از ماه اکتبر به بعد از ایران دریافت ننموده‌اند و تایوان نیز آخرین محموله‌ای که دریافت کرده به ماه سپتامبر بر می‌گردد.

جدول زیر میزان واردات چین، هندوستان، کره جنوبی، ژاپن، ترکیه، اتحادیه اروپا و دیگر کشورها از ایران در دوازده ماه گذشته را نشان می‌دهد.

^۱ پایگاه خبری تحلیلی رویداد ۲۴ (یکشنبه ۱۳۹۸/۱/۱۸)

تحریم‌های ترامپ تنها کمی از تحریم‌های اوباما سخت‌تر بوده است. شکی نیست که او به دنبال سخت‌تر کردن این تحریم‌هاست، اما در صورتی که بخواهد ماه آینده طناب تحریم‌ها را محکم‌تر کند، با مشکلاتی مواجه خواهد شد. جدول زیر مقایسه‌ای از تاثیر تحریم‌های اوباما و ترامپ را بر فروش نفت ایران نشان می‌دهد.

خراب شدن اوضاع دو کشور نفت‌خیز دیگر یعنی ونزوئلا و لیبی نیز تشدید تحریم‌های ایران را مشکل‌تر کرده است. وضعیت تولید نفت ونزوئلا بسیار خراب است. تولید این کشور به کمتر از یک میلیون بشکه نفت در روز در ماه مارس رسیده است. تولید لیبی نیز در خطر است.

دو راه پیش پای ترامپ و تیم امنیت ملی او وجود دارد:

- او می‌تواند معافیت کشورهایی که از معافیتشان استفاده نکرده‌اند را تمام کند و مدعی شود که مواضع خود را علیه ایران سخت‌تر کرده است؛ در حالی که در واقع هیچ تغییری در جریان فروش نفت ایجاد نکرده است. در عین حال معافیت خرید نفت را برای شش کشور دیگر تمدید کند و تنها فشارش را بر کشورهای نظیر کره جنوبی و ژاپن که ممکن است تقاضایشان را افزایش دهند، بیشتر کند.
- به تلاش برای افزایش تولید نفت توسط دیگر اعضای اوپک یعنی عربستان و سایرین ادامه دهد. سعودی‌ها از افزایش تولید در ازای افزایش فشار به رقیبشان خوشحال خواهند شد، اما تمایلشان به چنین اقدامی نسبت به سال گذشته کمتر شده است.

تحلیل و اثرگذاری بر اقتصاد و بخش کشاورزی ایران

- الف) «اگر قرار باشد که ترامپ بین کاهش قیمت نفت و افزایش تحریم‌ها علیه ایران یکی را انتخاب کند، ملاحظات داخلی احتمالاً خواهد چربید»^۱.
- ب) بحران در تولید و عرضه نفت کشورهای لیبی و ونزوئلا می‌تواند فرصت تمدید معافیت خرید نفت از سوی ۸ کشور مورد نظر را برای ایران فراهم نماید.
- ج) انتظار بر این است که ایالات متحده با سوء استفاده از آثار مخرب سیل و بارندگی بر اقتصاد کشورمان، دامنه فشارهای خود را به شکل‌های گوناگون بر حیات اقتصادی و اجتماعی ایران تشدید نماید.

^۱. پایگاه خبری تحلیلی رویداد ۲۴ (یکشنبه ۱۳۹۸/۱/۱۸)

خبر سوم

فوری / خبر بد اروپا در رابطه با تحریم‌های ایران.^۱

شورای اروپا دوشنبه هفته جاری تحریم‌های حقوق بشری علیه ایران را به مدت یک سال دیگر تمدید کرد. این شورا از ۸ آوریل سال ۲۰۱۹ میلادی (۱۹ فروردین ماه ۱۳۹۸) تحریم‌های مرتبط با حقوق بشر علیه ایران را تا تاریخ ۱۳ آوریل سال ۲۰۲۰ میلادی تمدید کرده است.^۲

بر اساس متن این اطلاعیه، «این تحریم‌ها شامل موارد زیر می‌شود:

- * ممنوعیت سفر و ضبط دارایی ۸۲ فرد و یک نهاد ایرانی
- * منع صادرات تجهیزاتی که می‌تواند (بنا بر ادعای اروپا) برای سرکوب داخلی مورد استفاده قرار گیرد و یا تجهیزات نظارت بر ارتباطات از راه دور»

تحلیل و اثرگذاری بر اقتصاد و بخش کشاورزی ایران

الف) با توجه به تعهد اتحادیه اروپا به برجام و فشارهای ایالات متحده بر این اتحادیه برای تشدید فشار بر ایران، تمدید و حتی توسعه تحریم‌های حقوق بشری اتحادیه اروپا علیه ایران، قابل انتظار بوده است. اتحادیه اروپا با این اقدام به نوعی همسویی خود را با ایالات متحده برای اعمال فشار بیشتر بر ایران نشان داده است.

ب) آثار این گونه تحریم‌ها بر اقتصاد ایران، بسیار محدود شده و انتظار نمی‌رود که باعث شکل‌گیری موج مخربی (همانند تحریم‌های ایالات متحده) در اقتصاد کشورمان (از جمله در بازارهای ارز و طلا) شود.

^۱. پایگاه تحلیلی خبری نامه نیوز (دو شنبه ۱۳۹۸/۱/۱۹)

^۲. این تحریم‌ها نخستین بار در سال ۲۰۱۱ میلادی علیه ایران وضع شده و از آن سال تاکنون هر ساله تمدید شده است.